

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, Vár-tér Nr. 47. (casele I. Peia).

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN POPP.

După congres.

Brașovul — focularul de cultură românesc — a avut vre-o câteva zile de sărbătoare. A două zi de Rusalii s'a ținut congresul femeilor române din Ungaria, la care au participat mai multe reuniuni femeiești. Însămănătatea acestui moment trebuie să o remarcăm cu atât mai mult, cu cât știu că acesta a fost *primul congres feminin* în țara noastră. Nici că să putea ca să nu aibă rezultatul dorit după ce s'au făcut pregătiri întinse în acest scop. Stim. doamnă presidentă a reuniunii femeilor române din Brașov: *Maria Baiulescu* în discursul său de deschidere a atins problemele însemnate din viața poporului nostru în general. Dânsa nu numai că arată lacunele din activitatea femeii române, ci dă totodată directive sănatoase, directive pentru o muncă mai sistematică, mai temeinică în agrul feminin.

S'au discutat probleme însemnate din viața socială a poporului nostru. Rolul reuniunilor femeiești va fi în viitor multilateral. Ce nu s'a făcut până acum, se va face în viitor. S'a discutat între alte multe puncte scopurile mai apropiate ale reuniunilor femeilor în viitor, anume *sprijinirea copiilor săraci, orfani, dezvoltarea și în curajarea industriei de casă, păstrarea nealterată a portului nostru românesc* etc. Tot lucruri ce cad în domeniul etnic, național. Femeia română trebuie să fie factorul principal pentru a încuraja munca de continuitate națională și de a duce cu un pas înainte munca începută de înaintașii noștri, cari deși mai puțin inițiați în tainele științei, au fost totuși sentinele fidele, veghiând la călcăiul undelor culturale, naționale. Când vedem astfel de manifestațiuni în viața socială a poporului românesc, judecată, gândirea noastră ne face a conchide, că totdeauna când un popor năcăjit are de a-și spune pasuri și dorințe, să adună la sfat pentru a-și forma din efluxul gândirii un anumit mănunchiu de nisuițe, pe cari să le dea practicității în viitor. Așa și poporul român voește a se desrobi culturalicește, voește a trage brazde nouă în ogorul civilizațiunii.

Progresul nostru pe toate terenele este condiționat de felul și sistemul pe care îl practicăm în acțiunile noastre zilnice.

Prin congresul din Brașov s'a cimentat „*Uniunea femeilor române*”, pe care cu alte cuvinte o am mai putea numi „*Astra dezvoltării sentimentului de umanitate, estetică și conservarea națională*”.

Precum Christos s'a pogorât între apostoli, îmbărbătându-i și trimițându-i să propoveduiască cuvântul Evangheliei, așa virtutea și rostul acestui congres ținut, va avea darul a trimite sceptorul său cultural în toate părțile locuite de români, ispitindu-le închinările lor firești. Pe teritoriul gândirii noastre pare că s'a așternut un val de nădejdi nouă într'un viitor mai dulce, mai senin, sufletul nostru parecă plutește într'o atmosferă de reverie, de reculegere din multele mizerii cotidiene.

Când ne gândim, că năcazurile omenimei sunt așa de multe și variate, ne cade bine când vedem, că să înființează societăți umanitare cu scopul de a lua sub a sa ocrotire pe cei neputincioși sau nenorociți. Frumos și mlădios a vorbit în acest sens D-na *Maria Baiulescu*.

Tot prin rostul reuniunilor femeiești se va putea conserva portul și graiul nostru românesc, care este invidiat de mulți, cari nu sunt de o limbă cu noi. În congres o stimată d-nă și-a ridicat vocea, afirmând, că multe femei din societatea ungurească cumpărând articoli și mai cu seamă țesături românești, le presintă ca și când ar fi articoli din industria lor națională. A făcut deci propunerea — foarte nimerită — ca „*Uniunea femeilor române*” să ia măsuri de apărare în contra acestui abus industrial. Tot în congres una din membre a făcut propunerea, ca în viitor toate d-nele membre cari vor participa la congres să se îmbrace în costum național. Nici că să putea o idee mai potrivită, ca aceasta, pentru a încuraja faptice pe țaranca română la purtarea costumului național.

Căci și pe la sate am auzit adeseori cum fetele și femeile tinere zic,

că: „dacă d-na preoteasă și învățătoareasă ne îndeamnă să ne îmbrăcăm în costum național, dânsule de ce nu fac ceea ce zic”. Așa și „*Uniunea*” femeilor ca să nu facă ca Seneca să predice apă și să bea vin, au decis ca însași această distinsă corporațiune să dea imbold în această direcțiune. *Portul nostru* cu toate motivele sale va trebui să rămână nealterat pentru-că în el să cuprind notele distinctive ale vieții noastre naționale. Dar să nu ne mulțămim pe viitor numai cu atâta.

Să se ia inițiativa ca în toate comunele unde până acuma nu sunt, să se înființeze reuniuni de femei cari reuniuni să formeze decorul cultural al comunei. Îmi vine a crede că acum după ținerea acestui congres feminin ținut în Brașov, multe suflete vor eși din amorțeală. Vântul entuziazmului ar trebui să sufle prin toate ținuturile românești, readucându-le la alvia adevărului.

Acest congres a fost însoțit și de reprezentanți ca: »*La șezătoare*« și »*Cavalleria rusticana*«, luând parte cei mai vestiți cântăreți ai neamului nostru. S'a dat trei reprezentațiuni, cari toate au avut un succes moral desăvârșit. Și streinii au rămas uimiți, de prestațiunile artiștilor. Un reprezentant al ziarului: »*Kronstädter Zeitung*« în aprecierea sa zice, că »*acolo a fost tot aur*«. Ne cade nespuse de bine, când vedem că artiștii noștri de valoare, sunt ridicați pe scara celor mai mari artiști din lume. Să ne nisuiim deci ca din directivele date, din informațiunile și din decisiunile congresului să scoatem esența și gândurile noastre să le conformăm necesităților, trebuințelor poporului, pentruca din înfăptuirea silințelor noastre bune, să răsară ușurință de năcazuri. Ispășirea noastră se va întâmpla numai prin munca noastră depusă cu stăruință pe toate terenele vieții publice.

Ghimbașanul.

Congresul Reuniunilor Femeilor Române.

(Urmare)

Ședința a II-a (Marți) 4 (17) Iunie.

Ședința s'a deschis la oarele 11 a. m. prezidată de d-na M. Baiulescu. După cetirea mai multor scrisori și telegrame de

salutare sosite în decursul zilei, apoi trece la ordina zilei. — Să cetește

Rapoartele comisiunilor.

D-na *Elena Hossu-Longin* în numele comisiunii propune ca acest proiect, fiind distribuit între membrele congresului să fie primit cu unele modificări. Modificările prezentate se primesc.

Congresul aprobând statutele, presidenta *M. Baiulescu* declară, că statutele se primesc cu modificările prezentate de d-na *E. Hossu-Longin* și că ele vor fi înaintate spre aprobare ministrului. — Se primește.

În numele comisiunii pentru studierea programului de activitate a viitoarei uniuni a raportat în mod foarte amănunțit d-na *Tordășianu*. Între altele propune, că în ce privește educația sufletească a fetelor să se insiste cu deosebire asupra cruțării. Viitoarea reuniune să ia inițiativa unei întinse propagande în contra luxului. Reuniunile femeilor, cari n'au în program împodobirea locașurilor sfinte, să îmbrățișeze și acest ram și să supravegheze ca darurile făcute bisericilor să fie ținute în motive naționale, ca astfel țărancele văzând zilnic în biserică aplicate aceste motive, să țină la ele și să le cultive cât mai mult. Atelierele din Orăștie și Sibiu să aranjeze an de an mai multe expoziții ambulante de industrie casnică pentru a face propagandă și a atrage luarea aminte a țărancelor asupra acestei comori naționale.

Să se elaboreze un manual de bucătărie, corespunzător pentru o bucătărie rațională și modestă, să se recomande unul din manualele existente; să se aranjeze de viitoarea uniune conferențieri ambulanti, cari să facă propagandă pentru îmbrățișarea ramurilor de activitate ale uniunii etc.

În fine la propunerea d-nei *E. Tordășianu* congresul primește că programul de muncă elaborat de d-na *Baiulescu* și completat de comisie și de congres se fie tipărit și trimis tuturor reuniunilor spre studiere, cari în timp de jumătate de an să-i retrimită biroului reuniunii la Brașov cu eventualele observări și întregiri.

În fine să hotărăște ca viitorul congres al uniunii să se țină la Sibiu.

Comitetul uniunii.

Pe urmă a fost alegerea comitetului provizor al „Uniunii femeilor române”, care să conducă agendele Uniunii până la întrunirea viitorului congres.

După o consultare mai lungă s'a ales cu mare însuflețire următorul comitet:

Prezidentă: d-na *Maria Baiulescu*. V. prezidente: d-nele *Maria Cosma* și *Elena Hossu-Longin*. Cassieră: d-na *Virginia Vlăicu*. Secretară: d-na *Sidonia Petrovici*. — Membre în comitet: d-nele *Catinca Bârsan*, *Elena Săbădeanu*, *Ana Filip*, *Paulina Rădulescu*, *Sofia Beleş*, *Elena Pop n. Maniu* și *Elena Meșianu*. — Suplente: d-nele *Maria Moldovan (Mediaș)*, *Ana Pop de Lemeni (Cluj)*, și *Lucreția Mureșianu (Turda)*.

Terminându-se ordinea de zi d-nu *M. Baiulescu* mulțumind congresiștelor pentru caldul interes dovedit față de lucrările și scopul congresului, închide adunarea cu cuvintele: „La revedere la congresul viitor din Sibiu.”

D-na *Elena Meșianu* mulțumește d-nei *Baiulescu* pentru activitatea dezvoltată și conducerea escelentă a agendelor congre-

sului. — Între ovațiuni la adresa prezidenței și a delegatelor congresul s'a închis.

După congres toți oaspeții au luat masa la „Casa de tir”, unde decurse o petrecere foarte animată, serbându-se succesul acestui congres atât de bine reușit.

Programul de activitate a tuturor reuniunilor femeilor române.

A) Problema educației fetițelor noastre.

1) Educațiunea fetițelor noastre se va face în conformitate cu interesele legii și neamului nostru pentru ca aceste tesaurse să rămâie vecinic neperitoare.

2) Educațiunea primă fiind concepută în familie, vom trebui să creștem mame, care vor avea de datorie să se consacreze cu desăvârșire copiilor lor, punând baza educațiunii sufletești din cea mai fragedă vârstă.

3) În continuarea educațiunii vom stăruii să avem institute culturale pentru fetițe pretutindeni, și pe lângă școalele primare, să completăm în toate părțile școalele secundare sau civile.

4) Fetițele noastre să fie educate după principiile pedagogice dar totdeauna în vederea menirii ce le așteaptă ca viitoare soții și și mame de familie.

5) Continuarea educațiunii sufletești, prin școli și mai cu seamă în Internate, cărorora le încredințăm cu desăvârșire educațiunea fetițelor noastre, stăruind asupra sentimentelor de credință, de datorie, de muncă, cruțare și de înaltă răspundere la care este chemată femeia, desrădăcinând astfel superficialitatea și direcțiunea falsă a ultimelor decenii. Cerem directă propagandă împotriva luxului ruinător de neam.

6) Astfel Reuniunile existente să dezvoltate o activitate mai rodnică, față de această problemă și stăruința de a crea nouă Reuniuni, având ca scop creșterea fetițelor române. Contribuind prin conferențe și înființarea de biblioteci.

B) Cultivarea sentimentului religios și îngrijirea locașurilor sfinte.

Din punct de vedere al educațiunii:

1) Stăruim ca fetițele să cerceteze și să iubească din copilărie casele Dnezești.

2) Să veghiăm ca să se păstreze datinele ce sunt în legătură cu anumite sărbători; datine legate și de viața noastră națională.

3) Să cultivăm acasă și în școli rugăciunile, cântecele religioase și colindele noastre, stăruind a se compune o cânticică potrivită elevelor în scopul acesta.

4) Să le învățăm a venera memoria celor decedați prin cultul milostivilor și prin înfrumșetarea mormintelor.

5) Să învățăm a avea venerație pentru clerul bisericesc, salutând cu respect orice reprezentant al său.

6) Să le învățăm din copilărie a ajuta și a da sprijin deapropelului lor.

7) Să înființăm cât mai multe Reuniuni cu scopul de a îngriji și a împodobi locașurile sfinte, iar reuniunile existente să și ia în program îngrijirea locașurilor și a nume având în vedere și propaganda pentru industria națională și motivele românești dând pildă țărancelor, cari cercetează bisericile, a conlucra la înstituirea corurilor vocale și îngriji de frumșetarea cimiterelor.

C) Cultivarea industriei naționale femești, păstrarea și perfecționarea motivelor naționale.

1) Cinstirea și aprecierea portului nostru național, atât în orașe cât și la țară în scopul acesta.

2) Introducerea portului național la anumite festivități în școli și internate. Ca uniformă purtarea cămășuțelor naționale țărănești ca blusa admisă astăzi și în modă europeană.

3) Stăruință ca în școlile de lucru de mână și de țesătorie să se aplice în principiu motivele noastre naționale în toate variantele lor, la toate ocaziunile posibile.

4) Păstrarea motivelor noastre neschimbate în colorii, linii și ornamente după ținuturi; perfecționarea lor să se facă numai de către acele persoane competente, cari au fost aplicate la studii de stil și de desemn.

5. Reuniunile să stăruiască ca țaranca să fie instruită în arta industriei casnice, croindu-i-se în chipul acesta modalitatea de a fi agonisitoare în familie, prin faptul, că va sta în serviciul atelierelor de țesătorie și de broderie.

6) Înmulțirea atelierelor de țesătorie și vânzarea obiectelor țesute atât în patrie, cât și în streinătate.

Reuniunea din Sibiu și Orăștie etc. să organizeze expoziții ambulante de propagandă în diferite orașe. Obiectele de artă a țaranului se vând ca industrie streină. Acest fapt trebuie împiedecat.

7) Esecutarea ornatelor bisericesti în ateliere române de țesătorie, cu stilul motivelor naționale.

8) Stăruința ca țaranca română să lucreze însăși materialul pentru îmbrăcămintea familiei și să nu instreineze portul său. Lucrat acesta mai bine se va realiza, dacă damele vor premerge cu exemplu bun și la viitorul congres deja să facă începutul prezentându-se după puțință în haine cu motive românești, produse de industria națională.

9) Necesitatea unui album de motive naționale ieftin și simplu, ca să fie la îndemână elevelor și a reuniunilor.

10) Uniunea să se îngrijească de conferențieri ambulanti, de propagandă, cari să steie la dispoziția reuniunilor unde e lipsă.

11) Să se trimită în ținuturile primejdite 2—3 costume ca model.

D) Educațiunea sistematică în gospodărie și industrie casnică.

1) Creșterea fetițelor noastre, din toate clasele poporului nostru în cunoștințele gospodăriei și a industriei casnice; cunoștințe neapărat trebuincioase oricărei femei pentru a putea fi membră folositoare și fericoare familiei și poporului lor.

2) Crearea de școli de menaj și de industrie casnică, atât în orașe cât și la țară și adecă:

a) În orașe cursuri obligatorice de menaj și de industrie casnică fie în aceste școale speciale sau ca cursuri alcătuite în legătură cu școalele civile.

b) La țară în comunele noastre instituirea cursurilor de gospodărie în decursul lunilor de iarnă, cu cunoștințe potrivite pentru a instrui țărancele noastre în curățenie, gospodărie simplă, igienă, utilizarea pământului și a grădinei sale, a legumăritului,

prăsirei mai rentabilă a paserilor de casă, lăptării, a stupăritului, florăriei ș. a.

Reuniunile dela oraș să inziste ca reuniunile dela sate pentru frumusețarea bisericilor sale, să ia în program și instruirea țărâncelor în ale gospodăriei etc. Reuniunile dela oraș să instrueze și să supravegheze activitatea aceasta a reuniunilor dela sate.

3) Compunerea unei cărți de bucătărie cât mai practică, mai concisă și eficientă care să se întocmească pentru trebuințele poporului.

4) Compunerea unui manual de instrucțiune teoretică a gospodăriei cu argumentarea necesității acestui studiu indispensabil fetițelor noastre.

E) *Instituțiunile filantropice anume îngrijirea bolnavilor, a celor lipsiți a celor săraci.*

1) Stăruința Reuniunilor noastre, în educațiunea surorilor de caritate, fie ca meserie proprie, sau sub scutul Reuniunilor. Să se recurgă la sprijinul medicilor români.

2) Instrucțiunea femeilor și a tinerelor fete în această știință prin cursuri mai simple și practice, pentru a putea fi de ajutor în familie, cu cunoștințe suficiente pentru îngrijirea bolnavilor.

3) Reuniunile puse sub auspiciile bisericilor cu ajutorul lor, — sau altele nou constituite să înființeze 'bucătării populare pentru săraci, hrănindu-i cel puțin în lunile de iarnă cu o mâncare caldă într'o cameră încălzită, odată pe zi.

4) Să se formeze mai multe Reuniuni pentru ajutorarea văduvelor sărace bătrâne și nenorocite, dându-le asile, — de aceste Reuniuni avem durere — numai, — una cea din Brașov.

5) A institui sub scutul Reuniunilor asile de copii în care muncitorii își vor putea lăsa copiii mitei, în timpul cât sunt la lucru, în schimbul unei mici taxe zilnice, împiedecând astfel mortalitatea copiilor din negrijie.

6) A îngriji de orfani creând mai multe Reuniuni pentru scopul acesta, — unica

Reuniune cu scopul acesta este singura Reuniunea noastră cea din Brașov.

7) Domnișoarele tinere să se asocieze la lucrările de binefacere de către Reuniuni înrolându-se așa zicând de bună-voie la această acțiune, care le va deprinde a înfățișa în mod mai demn și serios țânta vieții lor.

8) Reuniunile cu sprijinul medicilor să aranjeze expoziții de copii unde să se premieze copiii cei mai îngrijiți și mai sănătoși. Cu această ocaziune să se ție și conferințe igienice, în loc de premii să li-se dea carsete îndemnându-i la cruțare.

F. Cestiunea înființării unui mare orfelinat.

1) Toate Reuniunile asociate să contribuie și să pună stăruința de a înființa un mare Orfelinat, pentru copii orfani români de ambele sexe și adevăți:

a) Pentru a putea aduna un capital corespunzător pentru realizarea acestui scop să se inițieze colecte precum s-a făcut începutul atât din partea frunțașei matrone române d-na Emila Rațiu, precum și din parte-mi în numele Reuniunii noastre, instituind un album sub titlul: Cartea Milostivirei.

b) Până la realizarea capitalului necesar să se facă de către toate Reuniunile asociate o consemnare a copiilor orfani și săraci demni de ajutorat din cercul lor.

c) Reuniunile să se îngrijească de acești copii ca să fie crescuți sub ocrotirea lor la familii române, care ar lua asupra lor creșterea lor, contra unei taxe.

d) Elevele orfane după terminarea școlilor primare să se aplice la școlile de menaj și de industrie casnică de unde vor putea avea următoarele căi de existență și carieri independente:

Conducătoare de menaj în școli Internate, pansiuni, stabilimente balneare, sanatorii și în familii particulare — la moșii.

Din punct de vedere industrial: Maestre în industria textilă, tapițerie, confecții

uni, modisterie, ateliere de rufărie, croitorie ș. a.

e) Băeții se vor crește în cunoștințele diferitelor meserii, aplicându-i după terminarea școlilor primare la măestri particulari sau la școli de meserie.

f) Comitetul permanent să se ocupe de această chestiune în adins și referind în fiecare an în anuare sau buletine rezultate obținute.

Mijloace de bani:

1. Doamnele și Dozorele să inițieze colecte cu »cărămizi (blocuri).

2. La toate petrecerile și producțiunile să se ceară un procent din venitul brut. Dumnezeu vede.

3. Cu sprijinul și recomandăția arhierilor să se colecteze cu disciu în 2—3 Dumineci în biserici.

Adunarea generală.

a reun. femeilor rom. gr. cat. din Făgăraș și jur.

După cum s'a fost publicat în președintele nostru ziar „Olteanul” Nr. 21—22 pagina 3. Reuniunea femeilor rom. gr. cat. din Făgăraș și jur și-a ținut *adunarea generală ordinară* Duminecă în 22 Iunie st. n. a. c. la oarele 3. p. m. în sala școlii gr. cat. locale.

Adunarea a fost deschisă și condusă de spect. d-na vice-președ. Maria Cernea — fiind președinta spect. d-na Elisabeta Dr. Pop absolvată dela presidenție, în urma demisiunii înaintată și pertactată în ședința comitetului ținută în 8 l. c.

În vorbirea de deschidere Domnia sa a relevat cazul din care e necesită a conduce ședința de azi; apoi salutând pe d-le prezente în număr corespunzător de „Bun venit” și declară ședința deschisă. Insufletește strigări de »Să trăiască« resună în sală! Rând pe rând se pertractează toate cele 10 puncte din program.

Între punctele mai însemnate din program țin de cuviință să amintesc punctul referitoriu la înscrierea de membre nouă.

Bacalaureatul.

A doua zi soarele era sus. Dar Mislete n'avea nici gând să se scoale și să se îmbrace. Frica și cutremurele, prin cari trecuse c'o zi mai înainte, le uitase cu totul și acum întins pe pat, își fuma, nesupărat de nici un gând, țigara. O, delicioasă țigară fumată în prima zi după examenul de bacalaureat!

Se ridică puțin și luă oglinda din cui. Se privi lung, și netezi cu mâna pletele zbârlite în cari se opriseră câteva fire albe de puf din perină.

— Frumos băiat! și când te gândești că bacalaureatul l-am în buzunar. Deștept băiat. Cine știe. Viitorul e capricios. Hm. Uite ochi, uite sprâncene. Și mustața par'că mi-a mai crescut. Da, da. Sic itur ad astra. De-ași avea și parale mai multe, m'ași înscrie la universitate. Hai, tinere, ce zici! Un doctor cu ochelarii aurii pe nas, deștept, clientelă, părăluțe, și, cum nu sânt nici prost, să vezi cum se bat fetele după mine. Dar de unde parale pentru, cei cinci ani de universitate! Aici e aici prietene.

Mislete puse oglinda de oparte și căzu pe gânduri. Ațâți părinți bogați, cari au fete. Cum nu vine unul să-i zică: Na, măi

băete, hani, dute la școală, fii deștept ca și pân'acum, ieși doctor și am să te fac ginere! Ar fi ușor și pentru unul și pentru altul. După terminarea studiilor Mislete ar renunța la orice zestre. Dar nu vine nimeni. Și biete fete au parte de niște craidonii. Ce lume nepăsătoare... Ce părinți nepricepuți. Cum nu îngrijesc ei de viitorul fetelor lor. Și cum nu se grăbește nimeni să le deschidă ochii.

— Est modus in rebus. Trebuie să le deschizi ochii la oameni. Altfel nu merge.

Inspirat de o idee divină, Mislete se lovi cu palma peste frunte. Evrita! Și, luând un petec de hârtie, trase scaunul aproape de pat, luă creionul, se sprijini într'o mână și începu a scrie încet caligrafic: „Tânăr bacalaureat. Infățișare distinsă, deștept și talentat. Spre a-și putea urma studiile universitare, caută sprijinul unui părinte, care după terminarea studiilor ar fi dispus să-l facă ginere. A se adresa la redacție subtitulat *candidat*”.

Mai citi odată anunțul, puțin cam confuz la urmă. Nu se vedea cine săși termine studiile, părintele, sau candidatul. Dar Mislete se mângăie de această „lipsă de logică” cu gândul că cei interesați o să-l caute, Da, da. Ofertele o să vină ca la un

FOIȚA.

Cântec.

Cum stai așa'n portre t, micuțo,
Cu ochi frumoși și visători,
Gândind l a tine ziua 'ntreagă
Frumosu-și chip, de-atâtea-ori
Eu ți'l sârul.

In lumea gândurilor mele
Ești gândul meu cel mai iubit —
Și adesea'n nopți întârziate
Mă pierd așa nemărginit
Cu alte lumi.

Și-așa-mi petrec senin viața
Cântându-mi singur dragostea —
Și chiem cu dor acelea vremuri
Iubite — când vei fi a mea,
Numai a mea!

V. Băcșteanu.

Sau in scris ca membre fundatoare cu taxa de 40 C. d-nele Elena George Comănariu, Maria Mailat, precum și Rever. d-n vicariu Iacob Popa, părintele caplan On. d-n Nicolau Pop și d-na Elisabeta Pop membră ordinară.

Asemenea important e punctul 4 din program: Raportul Comitetului și al Casieriei.

Aceste rapoarte sau cetit în plenul ședinței prin secretariul Andreiu Stroiă. La propunerea d-lui Dr. Nicolae Șerban deputat dietal s'a ales o comisiune pentru cenzurarea lor, constatătoare din d-nele: Ana Dr. Motoc, Veturia Dr. Pandrea, d-șoara Elena P. Pop și Rever. Iacob Popa. Ședința s'a suspendat pe 5 minute.

După deschiderea ședinței referentul comisiunii Rev. Iacob Popa, referență că ambele rapoarte le-a aflat în ordine și că din raportul casieriei să vede că averea întreagă a reun. cu ziua de azi e de 14.391 C. 67 fil. deci propune ca să se primească rapoartele ca aflate în cea mai bună ordine, și să se exprime mulțămirea protocolară special Sp. d-ne Elisabeta Dr. Pop, președinta și Lucreția Dr. Micu casieră ca primele conducătoare.

Punându-să la ordine ficsarea bugetului, la propunerea D-lui Dr. Andreiu Micu să stărește bugetul cu 540 C. anunit 300 C. ajutoriul bisericeii ca susținătoare de școală, 40 Cor. onorariul secretariului pentru purtarea agendelor, iar 200 c. la propunerea dlui Dr. Nicolae Șerban să lasă la dispoziția comitetului spre a acoperi alte lipse neprevăzute.

Ajunși la punctul 9 din program: eventual propuneri. Primul cuvânt îl ia Sp. d-nă vice președ. Maria Cernea, D-na raportează pe scurt asupra celor petrecute la Congresul Uniunii reun. fem rom. din Ungaria ținut în Brașov la 16 și 17 I. c. unde reun. noastră încă a participat prin o comisiune.

Tot la acest obiect ia cuvântul și d-șoara Elena P. Pop care încă a luat parte ca esmisă; d-sa cetește mai mulți și-i din sta-

tutele Uniunii, din cari și-i să vadă lămurit frumoasele intențiuni ale Uniunii și deci face propunerea ca și reun. noastră la tâmpul său să se înscrie de membră a Uniunii având să plătească 1 procent din averea ei. Aceasta propunere a fost de asemenea primită.

Intre alte propuneri țin să mai amintesc a Rev. dnu vicariu Iacob Popa de cuprinsul ca: comitetul reuniunii în decursul acestui an se prelucre un proiect de modificare al vechilor Statute de acum 37 de ani și încă în conformitate cu Statutele Uniunii?

D-nul Dr. Titu Perța propune ca adunarea generală a reun. noastre să se țină pe viitoriu după anul nou, întot cazul, însă în luna Ianuarie. Ambele propuneri să primesc cu vii însuflețiri.

Ajunge la pertractare punctul IX din program: Alegerea Comitetului, a biroului și membrilor de consiliu, pe un period de 3 ani conform §-lui XIII din statute.

Aici ia cuvântul d-nul Dr. Nicolae Șerban, d-sa receară adunarea a alege o comisiune candidatoare și propune spre acest scop pe d-nele Ana Dr. Motoc, Maria Mailat, d-șoara Elena P. Pop, apoi d-nii Dr. Titu Perța, Reverendis. Iacob Popa și Dr. Șerban.

Fiind primită cu aclamație aceasta comisiune, se suspendă ședința pe 10 minute

După deschiderea ședinței comisiunea propune adunării de președintă Onorară pe Spect. d-na Elisabeta Dr. Pop, fostă un deceniu președintă actuală. Spect. d-na Lucreția Dr. Micu președintă, Maria Cernea vice președintă, Veturia Dr. Pandrea casieră și Andreiu Stroiă secret., iar membre în comitet d-nele Elisabeta Dr. Pop, Carolina Cozgarea, Veturia Dr. Pandrea, d-șoara Elena Pop, Ana Dr. Motoc, Pompilia Toflea Maria Cergid, Maria Eugen Pop, iar suplente d-nele: Ludovica Popp, Fevronia Stroiă, Roza Pop de Galaț, Maria Mailat; și membrii de consiliu: Dr. Andreiu Micu,

Dr. Nicolae Șerban, Rev. Iacob Popa și Dr. Titu Perța.

Eshauriate punctele din program în cea mai deplină armonie și ordine, Spect. d-na vice președ. mulțămind pentru participare și bunul tact, declară ședința de închisă.

Țin să amintesc de incheiere că fiind comitetul premeait cu puteri tinere și dornice de muncă, suntem în dreptul a crede că reun. noastră va prospera în viitoriu, la ce Dzeu sfântul să ne ajute.

A. S.

RĂȘBOIUL.

Resboiu sau pace?

Scirile cele mai nouă vorbesc căci Serbia s'a plecat stăruințelor Rusiei și a spus, că dacă primește să facă Țarul judecata, va face cum va afla el mai de bine?

Dor ce va fi mâne nu să poate ști. Că cele două regate vecine din gură vorbesc de pace, dar de armat să înarmează mereu și oștile nu șile retrag încă dela hotară!?

Ciocniri mai mici s'au întâmplat și să întâmplă pela hotară ici și colo.

Așa încă nu se poate vorbi cu siguranță de va fi pace, ori se vor repezi unul asupra altuia, cele două țări vecine.

Ziarul oficios rusesc „Riece” comunică că dacă nu se vor ivi noi greutăți, întâlnirea celor patru miniștri la Petersburg va avea loc în zilele apropiete.

In cercurile diplomatice rusești, se crede că dorința regelui Petru, de a plana conflictul pe cale pacinică, va avea rezultatul dorit.

Scirile mai nouă sosit prin telegrame sunt următoarele:

Ūsküb: 26 Iunie c. Din ținutul Zletova se semnează o luptă sângeroasă între trupele bulgare și Sârbe.

cireș copt. Ce ingenios băiat, Nu ori și cine să pricepe la așa ceva. Mediocritățile caută slujbe. Eu dau un simplu anunț la ziar și o să trăiesc ca în sinul lui Avram. Așa... Numai de nu mi-ar cere Catopul prea mult pentru publicarea anunțului în Ștăfeta lui.

Auzi pași pe trepte. Ascunse anunțul supt perină și se lungi iar în pat, luând aerul unui bancher nepăsător. Era sigur de succesul strălucit al anunțului său.

Când intră Marcu în cameră, Mislite îl primi cu'n aer suveran.

— Ce leneșule, nici acum nu te-ai sculat de când ți-ai luat bacalaureatul. Vin' și fă cinste. Nu te las. Hai, școală.

— N'am vreme. Dar vino peste două trei zile. Las' c'acu n'am nici bani destui pentru un chief, dar uite...

Și, cu un aer încrezător, Mislite-i întinse hârtia cu anunțul. Era sigur că și Marcu va rămânea uimit de ideea lui. Acesta însă strâmbă din nas, aruncă hârtia cât colo și începe al muștra:

— Bine măi Mislite, tot nu ești tu în toate mințile. Apoi n'am eu soră mare peste vre-o câțiva ani? Ce crezi, de ce-ți sunt eu așa de bun prieten? De câte-ori nu-mi spune fata: Adu-l pe Mislite pe-aici poate ți-l fac cumnățel! O batăte. Lasă, mă,

om vedea noi ce-i cu tine. Nu te pierzi tu. Îți dă tata bani câți crezi, să studiezi ce poțtești. Cât pentru asta las' pe mine. Ii vorbesc eu. Și-apoi Fulvia te simpatizează. Tu nici nu știi. Tu nu știi nimica. Haide, fă cinste craiule, că ai trecut bacalaureatul! Ridică-te!

Mislite nu mai știa pe ce lume se afla. Se sculă, se îmbracă repede și porniră spre berărie Avea el ceva parale în buzunar. Și în cinstea Fulviei ar fi dat și haina de pe dânsul. Ce minune de fată era Fulvia, sora lui Marcu. Iși uitase și de anunț și de tot. Ah, Fulvia, draga mea Fulvia!

La marginea orașelului era o berărie retrasă, unde, ca elev de liceu, adeseori Mislite adusesse câte un pic de prinos lui Bacus.

Intr'acolo se îndreptară. Se așezară la masă.

— Intâi să mâncăm ceva.

— Cum zici tu, Marcule dragă.

Mâncară. Adică Marcu mai mult visa.

Vezi la minunea asta nu se gândise el.

— Băete, bere! Ad'o bere!

— Să-mi trăești, Mislite.

— Vivat! Bună, hai. Pe căldura asta.

— Să mai bem. Asta pentru Fulvia.

— Pentru Fulvia, Mislite. Și-apoi pen-

tru tine, și-apoi pentru mine, și-apoi pentru noi amândoi.

— Și-apoi iar pentru Fulvia. Băete, bere. Ado bere!

In curând Mislite nu mai putu ținea socoteala păharelor.

— Uite, Marcule dragă, de-o fi și-o fi să știi că nici odată n'am să uit ziua de azi. Tu trebuie să fii om cu noroc. Ai venit la mine și uite cheful! Da, da. Tu ești augur bun. De ți-s'ar implini vorbele tale. Nu-i vorba că, de, și eu, mă cunoști. Dar pentru Fulvia nu bem?

— Să vie bere! Să trăiești, Marcule. Ce cumnățel bun am eu. Fulvia trăiască, trăiască, trăiască 'ntru mulți ani... și goli paharul până'n fund. Apoi altul și altul.

Aceiași poveste se repetă până seara, după aprinsul felinarelor, cei doi cumnați văzură că nu mai au cu ce lungi cheful și plecară spre casă.

Eșise luna de după deal, aducând atâta lumină, atâta căldură în sufletul lui Mislite.

— Oh, Fulvia!

Și Mislite începu să cânte cu glas tare romanța lui favorită:

Era o sara lină
Și luna strălucea,
Eram într'o grădină
Cu mândruța mea...

Belgrad, 26 Iunie. Primminiștri Pasici și Venizelos vor pleca la Petersburg pentru a lua parte la conferența primminiștrilor balcanici.

Din sorginte oficială se comunică că deși pericolul unui războiu a trecut mai trebuie delăurate încă multe greutăți. Membrii guvernului și regele Petru au intervenit pe lângă deputații Scupcinei, ce să-i câștige pe partea guvernului.

Adăptarea Silistriei către România. În săptămâna aceasta Marți, au continuat la Silistra lucrările comisiunilor, pentru delimitarea graniței și pentru acordarea de despăgubiri bulgarilor, cari vor părăsi orașul. S'a decis ca rugărilor silistrienilor, cari vor părăsi orașul, să fie adresate primăriei Silistrei, pe care le va comunica comisiunei pentru acordarea despăgubirilor.

În ce privește lucrările comisiunei pentru delimitarea graniței în jurul Silistrei, a început discuțiunea asupra punctului de unde trebuie începută măsurătoarea zonei de 3 chilometri. Plenipotențiarul bulgar au luat act de punctul de vedere al comisiunei românești, dar nu s'au pronunțat încă asupra lui.

NOUTAȚI.

— **Cursurile dela Vălenii de Munte.** În 1 Iulie st. v. se încep cursurile de vară de la Vălenii de Munte, înființate de d-l prof. universitar N. Iorga. Indemnăm pe toți Români setoși după cultura națională să participe în număr cât mai mare la acest izvor de apă vie, al culturii noastre românești.

— **Turneul artistic A. P. Bănuț.** (Rugămintă urgentă către comitetele noastre teatrale). Turneul artistic, pus sub conducerea directorului societății noastre tea-

trale va avea loc dela 1—30 August nou — cu o companie de 10 persoane și cu un repertoriu variat și frumos. Acele onorate comitete filiale cari doresc, ca trupa d-lui Bănuț să treacă și prin orașul lor, să binevoiască al aviza (Villa Lurtz, Brașov) în cel mai scurt timp posibil, pentru a se putea stabili definitiv itinerariul companiei.

— **România în potriua Monarhiei.** Liga culturală română din București a ținut Duminecă după prânz o adunare, la care a participat mulți deputați din partidul liberal-conservativ. Aceștia au imputat guvernului român politica pretinească cu Austro-Ungaria. Într'un proiect cer ca România să-și schimbe politica de prietinie, de până acum cu Monarhia noastră. Motivul e suspinarea românilor dela noi.

— **Situația iudeilor în Silistra.** Misu amasadorul guvernului român din Londra, a predat lui Grey, memorandumul guvernului român, prin care iudeilor din Silistra le asigură aceleași drepturi pe cari le-au avut și în Bulgaria. — Nu se poate.

— **Fundațiunea Gozdu.** Sau publicat în „Telegraful Român” Nr. 62 Concurs, pentru conferirea de știpeții, pe anul 1913—14, la școalele medii, facultăți universități, la școalele de cadeți la armată comună și honvezi. Petițiunile instruate cu documente este de ase adresa »Reprezentanței Fundațiunei lui Gozdu» (Nagyszeben Fleischergasse Nr. 45). până la 23 Iulie v. (5 August n. a. c.)

— **Reîntoarcere în patrie.** Marelui scriitor rus Maxim Gorkii li s'a făcut posibilă reîntoarcerea în patrie. S'au cassat toate procesele intentate asupra lui și astfel e așteptată sosirea lui în Rusia.

— **Furt de lemne periculos.** Zevnovie Buzulenciu din Arpașul superior, în etate de 19 ani, a mers la pădurea tată-său să pândască că cine le fură lemnele. Când sta la pândă hoțul dintr'o tuță de dinăntea lui a descărcat pușca asupra lui Buzulenciu pe care la nimerit în foale și la culcat la pământ. Făptuitorul nu sau putut descoperi

pe greu rănitul tinăr la dus în spitalul din Sibiu, unde a 2-a zi a murit. Gendarmii urmăresc pe făptuitor.

— **Cercul Kratejl** care a staționat în Bulgaria, și în turneul său a dat reprezentații în București și în Brașov, și acum de câteva zile a sosit și în Făgăraș, cu un personal de 70 oameni, 50 cai, 5 cămile egiptiene, catări, mulți câni dresați, cu o măimuță bine și admirabil dresată. Domnul Kratejl directorul cercului, își pricepe bine misiunea sa și nu lasă nimic de dorit, personalul său artistic în genere e bine și precis instruat, artiști de primul rang, toate producțiunile ce sau dat în zilele acestea a fost predate de artiștii săi foarte precise și admirabil, încât publicul li-au făcut mai multe ovațiuni, toate producțiunile au fost aplaudate de public. Căi sunt foarte bine dresați (personal, artistic fără greș), Jockey experți, Clowni plini de umor, întrecari este Gogu Ilescu, cel mai bun August din România, gimnastici și gimnastice perfecți, Clowni-muzicali, foarte destoinici, personalul artistic cea mai mare parte sunt români, o măimuță care e instruită în așa mod, de nici un băiat nu poate executa așa perfect rolul său ca ea, mersul pe sârmă și pe bicicletă pe care o mână cu picioarele și face ronduri cercuale etc. D-l Director A. Kratejl, numai câteva zile va sta în Făgăraș și merită ca să fie sprijinit de On. public, de oarece un Cerc așa mare și bine dresat e rar să vadă orașenii noștri.

Pentru Sâmbătă și Duminecă în 29 l. c. e satorit un program nou, bogat și variat, care este următorul: Gospodin Poltcoff, celebrul călăreț Cerkez, din fundul Stepelor ale Rusiei, decorat de M. S. Țarul Rusiei. Pentru prima oară 4 Cămile Tripolitane, dresate și prezentate în libertate deodată în manej de d-nul Director Cav. A. Kratejl. Mari intermezo comice ale simpaticilor comici: Richard, Alberto, Douseck, Gogu și Nagy. La fine Mare Pantomimă comică, jucată de toată trupa. Inceputul la

Și capul îi atârna greu într'o parte.

— Fulvia, trăiască Fulvia! Marcule!

— Taci, că ne ia lumea la ochi!

— Marcule!

Dar acesta'l apucă strâns de braț.

Nu măi cânta, bețivule. Te rade lumea. Măi da prost mai ești. Avea dreptate bietul tata când supnea că, de-ar avea o sută de fete și nu dă una după tine, că ești prost ca noaptea!

Și lăsându-l singur în mijlocul drumului, Marcu porni cu pași grăbi spre casă.

I. U. Soricu.

Documente pentru limbă și istorie.

Fracment din „Monografia bisericilor, școalelor și reuniunilor române” din Făgăraș.

Din cele trecute vremi.

Documente

relative la biserica gr.-or. română din Făgăraș.

(Urmare).

Când s'a dat la 1896 coperișul cel vechiu jos, în globul de sus al turnului de sub cruce am aflat în un toc de tinichea două scrisori cu litere cirile scrise de proto-

pul de atunci George Petrascu și așezate în globul de sub crucea turnului la anul 1791. Acele hârtii le punem acuma înapoi în turn tot în locul unde s'au aflat și pe lângă ele mai punem și din partea noastră tot în locul cel vechiu de tinichea această descriere a noastră, ca să scrie fazele prin care a trecut sfânta noastră biserică și mult cercata noastră parohie.

La anul 1783, când s'a clădit aceasta sfântă biserică, erau, 251 familii (pater familias) române greco-ortodoxe, cei mai mulți neguțatori cu stare, căci pe atunci negoțul era în mâinile greco-ortodoxilor (neguțatori numiți și greci).

Protopop, când s'a clădit biserica la anul 1783 a fost Bucur Ștefan și paroh era George Petrascu. Curatori au fost neguțatorii Ignați Arpași, Pană Nyerges, George Korodi senior, Nicolae Fătoiu și George Arpași.

Protopopul Bucur a funcționat ca atare până la 1790, urmând după el ca protopop dela 1790—1800 George Petrașcu.

Ca proropopi au funcționat apoi Vasile Harompotor, dela 1800—1804; după aceea: Vasile Kis, supranumit și Cziczken, dela anul 1804—1819; — Simeon Ginariu dela 1819—1840; — George Ginariu, dela 1841—1846 și dela 1846 până la 1884 Pe-

tru Popescu, carele s'a retras în penziune. La 1884 s'a denumit de administrator protopresbiteral și parohial Iuliu Dan, născut din Zernești, carele la 1886 a fost ales definitiv și este și azi ca protoprezbiter și paroh.

Ca parohi locali au funcționat George Petrascu, dela 1783—1790; Vasile Harompotor, dela 1792—1800; Toma Banciu dela 1806—1811; Simeon Ginariu, dela 1818—1819; George Ginariu, dela 1826—1841; Petru Popescu, dela 1846—1847; Vasile Leicu dela 1855—1870. Dela 1870 încoace respectivul protopresbiter îndeplinește și funcțiunea de paroh, deoarece numărul parohienilor a tot scăzut și de atunci încoace cu timpurile devenite pentru noi tot mai aspre, parohienii noștri au tot sărăcit și așa nu mai pot ținea și paroh deosebit ce de alt fel nici nu e de lipsă.

Locul unde s'a clădit biserica s'a cumpărat la anul 1782 dela neguțatoriul român Pană Borșoș cu 300 fl. ung. iară conducerea clădirii bisericii o au îndeplinit măestrul paler din Făgăraș Iohann Müller pentru suma de 400 fl. ung.

Locul și casa de școală s'a cumpărat dela nepoții lui Pană Nyerges, anume Constantin și Ioan Toma, cu suma de 900 fl. la anul 1800 și 1808.

oara 8 seara. Duminecă 2 reprezentații la 3 oare după amiază și la 8 ore seara. Prețurile Serale: Loja p. 4 persoane 16 cor.; un loc în loje 4 cor.; Loc rezervat 3 cor.; Stal I 2 cor.; Stal II 1.60; Stal III 1 cor.; Galerie 50 bani.

— **Avis turiștilor.** Societatea Carpatină sibiiană, filiala Făgăraș, aduce la cunoștința turiștilor, că casa de apărare așa numită »*Cațaveiu*« să află deschisă din 15 Iunie — în 15 Septembrie unde să află tot felul de alimente și beuturi receritoare. Casa are 2 departamente, pentru domni și dame. Este de amintit că casa numită este la înălțimea cea mai mare de (2040 m.) în care să pot odihni călătorii, dela casa aceasta nu departe pot merge turiști pe drumul către Vârful Urlii, de unde să vede un frumos aspect. De aici să pot scobori în Valea Sâmbetei, unde asemenea să află două case pentru odihnă, bine aranjate cu alimente etc. etc. Nu departe de aci dela Mănăstirea Sâmbetei să vad Carpații, într'una din cele mai frumoase văi. Din Făgăraș până la locurile sus numite călătorii pot face vederea într'o zi. — Informații să pot lua la conducătorul societății carpatine Jaroș.

— **Lovit de tresnet** Iohan Merț din Bărcuț, Luni a 2-a zi de Rosalii s'a dus cu lucrătorii la lucru câmpului ca săși adune fânul. Lucrătorii lau rugat, ca fiind a 2-a zi de Rosalii sărbătoare și totodată și vremea sta de ploaie, să nu meargă la lucru, sasul sau împotrivit și a zis că nu-i pasă nici de sărbătoare, nici de vremea amenințătoare cu ploaie, și a plecat la câmp, nu ajunse bine la locul destinat, sau descărcat o furtună cu ploaie și cu treznete, stăpânul cu oamenii vre-o 12 înși sau refugiat într'o șură ce sta pe câmp, de sau scutit de ploaia cea mare, într'aceea a lovit tresnetul în șură și la nimerit pe stăpânul, de a rămas mort pe loc. — Iată o dovadă, celui ce să împotrivescă contra sărbătorii sfinte, și voinței lui D-zeu.

— **90.000 de inși duși la America în 10 luni, din Ungaria!** Oficiul de numărătoare a acelor ce să duc și vin din America, a încheiat zilele acestea numărarea ce-

lor sosiți la America din 1 Iulie anul trecut până la 1 Mai a anului de față (10 luni). Și a aflat că în acest timp au venit la America 884.000 de oameni (aproape un milion), curși din toate părțile lumii. Iar din aceștia peste 90.000, așadar mai mulți ca a zecea parte, — *veniți din Ungaria!* Napoi din America spre Ungaria s'au întors vre o 23.000, așadar a 4-a parte, iar trei din patru părți, s'au oprit acolo!

Iar dacă adaugăm la asta și pe acei emigranți, cari au mers la Canada și la America de sud și înalte părți ale acelei părți de pământ, putem socoti la cel puțin 120.000 numărul celor ce în 10 luni au părăsit pământul fericitei Ungaria.

— **In atențiunea învățătorilor.** Revista »*Albina din București*« publică în ultimul număr următoarea Informațiune.

»*La școala normală din Câmpulung România între 1 Iulie și August a. c. st. v. se va ținea al 9-lea curs de lucru manual cu învățătorii din Țară. La acest curs se pot înscrie și căți-va învățători ardeleni, bănățeni și bucovineni, dacă vor înainta imediat o cerere la On. Casă a Școalelor — București.*

Atât transportul pe Căile ferate române cât și întreținerea pe tot timpul cursului vor cădea în sarcina »*Căsei Școalelor*«, adică învățătorii vor avea casă și masă gratis...

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român.

Convocare.

Conform §-lui 17 din »*Regulamentul general al secțiunilor științifice literare ale Asociațiunii*« convoc prin aceasta pe onorabili membrii ai secțiunilor pe ziua de Luni 1/14 Iulie a. c., orele 10 înainte de amiază la

Ședința plenară ordinară,

care se va ținea în sala de ședințe a comitetului »*Asociațiunii*« (Sibiu, str. Șaguna Nr. 6) cu următorul program :

1. Deschiderea ședinței plenare la orele 10 1/2 a.

2. Raportul secretarului literar către ședința plenară ;

10. 1836. Ana Szevesztrényi a donat bisericeii 300 fl.

11. La 1837. Uța Ioan Văpsitoriu a donat bisericeii 500. fl.

12. La 1847. Ioan Kissa a dăruit 33 galbeni.

13. La 1876. George Boer morariul a dăruit un loc de 2 jugăre.

14. La 1800. Toma Moldovan a dăruit un agru de 10 ferdele și

15. La 1889. avocatul Ilarie Duvlea au dăruit 500 fl.

Azi parohia noastră, afară de obligațiile de stat numite mai sus, altă avere mișcătoare nu are. Realități are numai casa de școală cu două încăperi și o tindă și o altă casă mică lângă biserică tot cu două odăi și o bucătărie mică, apoi mai are un loc mic de casă, un loc de 1 ferdelă de arătură în câmp și cimiterul comun cu greco-catolicii.

În anul 1883 la Rosalii, când s'a ținut hramul bisericeii, s'a serbat în mod festiv jubileul de 100 de ani dela clădirea acestei biserici.

Parohieni ai acestei biserici au fost și căpitani supremi ai districtului Făgărașu-

3. Stabilirea ordinii de zi ;

4. După amiază ședințele singuraticelor secțiuni.

Prezidentul »*Asociațiunii*«
Andrieu Bârseanu

Apel.

Literatura științifică și istorică română s'a îmbogățit cu o lucrare de o importanță covârșitoare, datorită unui specialist de frunte care fu un adânc cercetător, un om luminat, un convins și un mare patriot.

Opera se numește : *Dacia preistorică*, iar autorul nu este altul decât marele și regretatul *Neculae Densușianu*.

Intr'o analiză a activității lui Densușianu, făcut în 2 ședințe consecutive ale Academiei Române, în luna Maiu 1912, declarăm cu convingere și în mod solem, că această lucrare »*e una din cele mai mari opere, dacă nu cea mai importantă pe care a scris-o până acum o pană ținută de mâna unui român*«.

Prin cercetarea sa, prin dovezile aduse prin raționamentul său puternic Densușianu face fapte noi de o așa însemnătate, în a schimba cu desăvârșire tot ce știm despre Geneza popoarelor europene.

Dacia noastră, din epoca preistorică, este pusă în o așa lumină, încât devine țara mamă a popoarelor latine, centrul prim al civilizațiunii, locul în care s'a desăvârșit organizarea premergătoare a statelor, regiunea, în care s'a născut metalurgia, legământul întâelor arte, cuibul vitejilor bine organizați, locul sfânt al religiunii pelastice.

Lucrarea este scrisă în mod convingător și înălțător, pentru noi și am convingerea că ea va fi nu numai pentru statul cult al acestei țări, ci și pentru neamul românesc, un fel de biblie, în care să vedem lămurit trecutul nostru extraordinar de înălțător și să căpătăm astfel credințe și puteri, cari să ne întărească în lupta noastră pe viitor.

Iată de ce, cunoscându-o adânc, sunt fericit a fi contribuit cu puțin la aparițiunea ei și la faptul de a o putea recomanda, cu toată căldura, conașionalilor mei.

Fac aceasta cu atât mai cu multă plăcere, întrucât beneficiul ce va rămâne din

lui: Ioan Bran de Lemenyi (1861—1865) născut din Zărnești, și căpitanul spem Ioan cav. de Pușcariu (1865—1867) născut din Sahodol (Bran), apoi Ioan Çodru Drăgușanul, născut din Drăguș, carele a fost vice-căpitan al acestui district (1862—1878) și Ioan Turcu, născut din Zărnești, carele după alte funcțiuni dela 1874 încoace a fost și protonotar (1884—1896) al acestui comitat și carele a compus și această descriere. Acum la anul 1896 în acest comitat nu mai sunt Români în nici o funcțiune mai înaltă. Nu este nici un jude regesc, nici comite suprem, nici vice-comite și nici primpretori în cercuri.

Mai este în Făgăraș numai un singur năgușător român și și acela începător, iar parohienii mai cu stare abia mai avem doi trei. Cu firma credință în Dumnezeu, cu alipire neclintită către neamul nostru românesc și către sfânta noastră biserică română greco-ortodoxă și cu puternica iubire către patrie, sperăm, că vor veni și pentru neamul și biserica noastră timpuri mai bune ce să dea bunul Dumnezeu atât spre binele nostru, cât și spre binele țării.

(Va urma).

Daruri binevoitoare mai însemnate s'au făcut bisericeii și școlii noastre din partea următorilor și anume :

Clopotele s'au făcut la anul 1791 cu suma de 1474 fl. 32 cr. ung. spre a căror acoperire au dăruit neguțătorii :

1. George Korodi 100 fl.

2. Vasalache Șielariu 100 fl.

3. George Fogarași 100 fl.

Au dăruit și alții sume mai mici. Colecta se află în arhivă.

4. La anul 1813. Ioan Vișa a dăruit 200 fl. pentru speșele Zugrăvirei bisericeii.

5. La anul 1925. Ioan Moldovan a testat 50 floreni.

6. La anul 1824. neguțătorul Ioan Zamfir și soția sa Ana au făcut cripta pe speșele lor și pe la anul 1859 au dăruit bisericeii casa de sub Nr. 165 de lângă biserică.

7. La 1826 George Korodi a făcut din al său școală, căci se stricase.

8. La 1831. Agi Sivu a făcut foisorul pe speșele sale.

9. La 1832. Ștefan Fogoroș a făcut paraclisul.

vânzarea acestei opere, ca și acela dat de toate celelalte opere, ce rămân dela marele patriot, este destinat prin testament spre a fi pus la dispoziția „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”.

Dr. C. I. Istrati.

Notă. Exemplare din această monumentală operă sunt depuse și la „Asociațiune” (Sibiu, Str. Șaguna, Nr. 6). *Prețul unui exemplar trimis franco, 30 (treizeci) coroane.*

Pentru pantofari și cismari.

Ne adresăm către Reuniunile noastre de meseriași cum și către cărturari noștri (preoți, iuvățători, notari, etc.) de pretutindenea cu rugarea, să aducă la cunoștința calfelor (sodalilor) și măestrilor pantofari și cismari, că la școala de pantofărie din Sibiu, subvenționat de stat, se ține în zilele din 14 Iulie până la 2 August n. c., un curs special pentru calfele și măestri pantofari și cismari cu locuința afară din Sibiu (din provincie). Instrucția se ține zilnic dela ora 7—12 a. m. și dela 2—6 d. a. Frecvenții primesc instrucția (învățarea), cărțile revizite (uneltele) și locuința gratuit iar cei de confesiunea gr. or. mai capătă și câte un ajutor de 20 cor., pus la dispoziția școlii de către consistoriul nostru arhidiecezan. Frecvenții la finea cursului primesc certificat de absolvire a cursului.

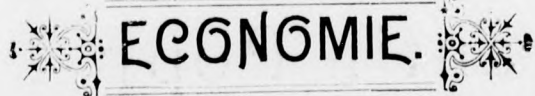
Doritorii de a lua parte la curs să se adreseze pe o simplă cartă poștală în acest scop fără zăbavă sau către d. director Martin Schuster în Sibiu (Nagyszeben, Saggasse 29.) sau către subscrisul președinte. — Cererile intrate după 6 Iulie n. c. nu să iau în socotință.

Sibiu, la 13 Iulie n. 1913.

Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu,

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar

Cum alegem carnea la piață.

Lumea la noi se împarte în două și anume: cei mulți cari aproape nici nu mănâncă carne, decât la zile mari și cei puțin, cari își otrăvesc organismul mâncând carne și iar carne. Foarte rari sunt acei cari știu să aleagă o carne bună, căci lucrul nu e așa ușor întrucât mai des întâlnim cărnuri rele, adică dela vite dacă nu bolnave ori obosite, dar cel puțin bătrâne și slabe.

Nu mai vorbim de vite tăiate după sau aproape de moarte, pentru că de... omul nostru n'ar vrea să rămână în pierdere!

Nu trebuie să cumpărăm carne de vacă, când are vreun miros desplăcut, când e moale, flașcă, decolorată sau e neagră verde și lipicioasă la degete, când e gelaținoasă și pătează mâna, când lichidul ce se scurge prin apăsare e spălăcit sau când carnea este sângeroasă și se vede prin vinele tăiate sânge sau cheaguri, când este slabă sau are puțină grăsime răspândită ici colo, ori grăsimea este galbenă și cu miros urât, ranced

sau altfel, când are măduva oaselor moale sau chiar aproape lichidă.

Din potrivă, când tăem și vedem o carne uniform colorată, roșie și frumoasă, acoperită cu un strat mai mult sau mai puțin gros de grăsime albă-gălbie, uniform răspândită și ceva mai tare, cum de altfel trebuie să fie și carnea, când din ea se scurge prin apăsare un lichid roș și carnea tare are un miros plăcut caracteristic și când măduva oaselor este de culoare galbenă roză, atunci putem cumpăra fără grijă, căci vom mânca o bună carne.

După felul vitei care se taie, avem trei calități de carne și anume:

I. *Calitatea I-a* este: carnea de bou sau vacă sistematic îngrășată și având 4—8 ani, carnea de vițel cam de 3 luni sau cântărind cam 65 kgr., și care se cam aseamănă cu cea de porc, numai cât nu e așa de grasă, carnea de miel grăsuț și cea de oaie și berbec nu tocmai gras și având etatea de 2—3 ani, carnea de porc bine nutrit cu porumb (cucuruz), cartofi etc., și nu cu murdării și care carne are o culoare ușor roză și o slănină groasă albă, tare și unsuroasă.

II. *Calitatea II-a* reprezintă carnea de bou sau vacă mai prost îngrășată și muncite, oile prea grase și vițelul prea în vârstă și rău hrăniți.

III. *In calitatea III-a* intră taurii în vârstră, vaca cu lapte, slăbită, oile slabe și porcul hrănit la întâmplare, care deci au putut mânca tot felul de lături și murdării, dar care nu trebuie să aibă așa zisa *spurdăciune*, adică linți, bășicuțe albe, opaline, care sunt cisticercii ce dau la om panglica și se văd mai ales sub limba și în mușchii dintre coastele porcului.

De *trichina*, care se găsește în carnea unor porci, și care este un vierme foarte primejdios, când ajunge a fi mâncat de om, ne ferim mai greu căci e foarte mic și de aceea e bine să fierbem cât să poată de bine carnea și de fript, s'o frigem deasemenea bine, ca să moară și *trichina* dacă este. N'am nevoie să mai spun că carnea de calitate I este cu mult mai hrănitore și se mistuie cu mult mai bine decât cea din calitate mai proastă și că deci mai bine e să dăm un ban mai mult pe carne de calitate mai bună decât să ne bucurăm la eftin și prost.

Chiar la ceeaș vită încă sunt 3 categorii de carne și anume:

1) In categoria I-a intră șoldurile (buturile de dinapoi) și cu șira spinării corăspunzătoare, lângă care să găsim pe partea dinlăuntru cei 2 mușchi, cari reprezintă carnea cea mai hrănitore și cea mai gustoasă.

Dacă nu cumpărăm tot mușchiul, atunci e bine să cerem partea de mijloc, căci ea este cea mai bună.

2) In categoria II-a intră spetele (buturile de dinainte), cu șira spinării întinsă înapoi, până la șolduri și coastele până spre burtă, ci de aci încolo începe categoria III-a, în care intră burta, picioarele și gâtul.

„Albina”.

Dr. D. Pașcanu

Telefon 48.

Telefon 48.

Publicațiune.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public din loc și dela sate, d-nilor preoți, notari, comersanți, cărciumari etc, etc. că am înștalat în locuința mea, și am introdus pentru folosința On. public **Telefonul Nr. 48**, prin care se pot face comande zilnice la casuri de lipsă, la subscrisul franzelar și brutar, precum și la prăvălia de băcănie, până la 6 oare seara, sosit din orice parte a comitatului, precum și din oraș până la 9 oare seara. Comandele să execută imediat pe lângă garanție până la 4 oare dimineața. Să dă la 100 de jumble ori cornuri 20 bucăți pe deasupra. Se găsește permanent (în toate zilele) articole de totfelul pentru **poșta** ca: lumini, coardă, turtă, hurez, tămâie, pâine albă și neagră, civilă și militară. **Deposit de făină, Gries, Caiele și Coloniale.**

In toate zilele să fac copturi de pâne, colaci, prăjituri fine și de lux.

Comandele să esecută și prin calea ferată cu ramburs.

Rog On. public de sprinul dorit și de a face încercare prin telefonul amintit. Făgăraș, piața mare, vis-a-vis de Hotel „Transilvania”, colțul str. bisericeii greco ort. Casele proprii.

cu deosebită simă

Carol Balthes,

fabricant de jumble și de pâne.

Cetiți și vă mirați!

In viață nu veți întâlni nicicând această ocaziune.

600 bucăți numai 3.80 Kor.

Un orolj Prăz.-Anker intraurit, precis cu umblet regulat cu garanță de 3 ani, 1 cravată modernă de mătăsă, 3 buc. batiste fine, 1 inel frumos bărbătesc imitat cu piatră scumpă, 1 spiț pentru țigarete, 1 broșe de Dame, 1 oglindă de buzunari frumoasă, 1 portmoneu de piele, 1 briceag, 1 păr. de bumbi de manjete, 3 nasturi pentru cămăși la piept cu patent, 1 album cu 36 ilustrate, 5 obiecte de ris și petreceri pentru tineri și bătrâni, 20 de corespondențe și încă 500 diferite obiecte folositoare, cari sunt neapărat de lipsă. Toate la oaltă cu orolj cu tot care singur e vrednic de prețul acela, **costă numai cu K. 3.80.**

Trimiterea cu ramburs, prin cassa de Expediție F. Windisch Krakau, Nr. Z/VII.

N.B. La caz că nu ne convine, banii să retrimiți.

Un motor cu putere de 4 cai

ce să poată aplica la mânățul mașinilor de îmblătit, de treierat, are și un ferestru pentru tăiatul de scânduri și de lemne etc. să poată aplica și la mânățul de moară. Motorul este nou, puțin folosit. Să vinde din mână liberă, cu preț convenabil. Doritorii îl pot vedea motorul în Făgăraș, ulița Podului (Galațului) sub Nr. 38, la proprietarul caselor.

Redactor respons.: **Constantin Popp.**

!! Deschidere de Scaldă !!

a **Rodbavului** de iod și sare, care s'a deschis din **1 Iunie 1913**, și este provăzută cu Odăi bine aranjate și mâncări bune și eftine. Direcțiunea s'a îngrijit ca și poporul de rând să fie provăzut cu quartire pe lângă prețuri de totul eftine. In fiecare zi dimineața și seara dela Agnita și Sâmbăta inferioară, vor comunica automobiluri cu scaldă. Informațiuni mai deaproape se primesc la

DIRECȚIUNE.

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia franceză

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre-Newyork

și

KANADA

Via **Basel (Schweitz) Paris.**

Telegramm-adresse: **TRANSAT** Budapest.

Biroul: **Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.**

Telefen: **József 14-97.**

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și excursioniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă

BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite **Vinuri** indigene și streine.

Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și **țuică** curată.

Serviciu culanț. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.

Balsamul apotecarului **A. Thierry**

este neîntrecut în efect la boalele de plumă și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tuse. Ciumă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgâciurilor de stomac și colică. Vindecă vana de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți găunoși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gingiile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă totfelul de rane, orbalț, beșici provenite din ferbințeală, unflături, negei, ursură, membre înghetate, în aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influenza, colera și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Órangyal gyógyszertára“ Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 duple, ori 1 specială mare 5.60 K.
La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA
a lui **A. THIERRY**

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajută pornirea lapteului, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflate, la caries, rani venite pin lovituri, tăieturi, împuscături, strivituri, împusături, zdrobituri, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. tanduri de lemn, spin, sticlă, alică, năsip, prav, etc. la creșterea din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, orice **arsături**, rane jivite prin lungi zăcere a bolnavului, la buboale, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60, f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia **Török József**, în Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. În mare (engro) la **Thalmayer și Seitz**, la succesorii **Kochmeister** și la drogeria **Fraților Radonovits** în Budapesta. Unde nu să afla depou, să se comande deadreptul dela farmacia

THIERRY A. Órangyal-gyógyszertára Pregrada
(lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

Prima Tipografie Română

a lui

Constantin Popp

Făgăraș, Vár-tér Nr. 47, (casele I. Peia).

Tipografia execută ieftin și conștiincios:

Acții. — Afize. — Bilanțuri.	de depuneri. — Necroloage
Bilete de cununie. — Bilete	Note. — Obligațiuni. — Per-
de logodnă. — Bilete de vi-	ceptiuni. — Protocele. —
zită. — Broșuri. — Circu-	Programe. — Statute, și di-
lare. — Convocări. — Chi-	ferite tipărituri dela cele
tanțe. — Cuverte cu firma.	mai simple până la cele
Erogațiuni. — Invitări. —	mai fine și mai moderne.
Jurnele de bancă. — Libele	— cu prețuri moderate. —

Comandele din afarră se efectuează repede.

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de **tipărituri oficioase** pentru agendele bisericesti și scolare, și tipărituri pentru cancelăriile comunale și notariale.

Rog On. public pentru sprijinirea binevoitoare și a mă onora cu prețurile comande, cari mă voi da toată silința de ale esecuta cu gust, prompt și **cu prețuri reduse, fără concurență.**

Toate comandele, scrisorile private, mandatele cu bani abonamentele foaiei „OLTEANUL“ sunt a se adresa la

Constantin Popp

proprietar de tipografie.